

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Hämeen piiri

LAPSET ENSIN

Toimintakertomus 2025

MLL Hämeen piiri

Sisältö

1. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Hämeen piiri	3
2. Vaikuttaminen, viestintä ja varainhankinta	4
3. Yhdistystoiminnan ammatillinen tuki ja perhekeskustoiminnan koordinointi	5
4. STEA-avusteinen tukihenkilötoiminta	7
Perhekummitoiminta	7
Lukumummi ja -vaari -toiminta	10
Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toiminta	12
5. OmaKamu-toiminta	13
6. Vanhempainryhmätoiminta	13
7. Kouluyhteistyö	16
Tukioppilastoiminta	18
Kummioppilas- ja tutortoiminta	19
Mediakasvatusoppitunnit ja vanhempainillat	20
Digitutkijat	24
8. Hallinto ja talous	27
Hallinto	27
Talous	28
9. Tulevaisuus	29

1. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Hämeen piiri

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Hämeen piiri ry on alueellinen kansalaisjärjestö, joka edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia. Piiri toimii Pirkanmaalla, Kanta-Hämeessä ja Päijät-Hämeessä, yhteensä 44 kunnassa.

68

aktiivista paikallis-
yhdistystä

9 975

jäsentä
yhdistyksissä

Piirin toiminta pohjautuu kolmeen perustehtävään:

- vapaaehtoistoiminta
- vanhempien, lasten ja nuorten tukeminen ja
- vaikuttaminen.

Piiri tukee ja ohjaa paikallisyhdistyksiä sekä niiden vapaaehtoistoimintaa. Lisäksi piiri edistää alueensa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia järjestämällä toimintaa, tapahtumia ja koulutuksia.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto on kansalaisjärjestö, joka nojaa vahvasti vapaaehtoisuuteen. Vapaaehtoistoiminta on ammatillisesti ohjattua.

Piiri edistää lasten oikeuksien toteutumista ja vaikuttaa alueellaan lapsi-, nuoriso- ja perhepolitiikkaan.

2. Vaikuttaminen ja viestintä

MLL:n Hämeen piirin vaikuttamistyö perustuu lasten oikeuksiin ja ihmisoikeuksiin. Tavoitteena on, että YK:n lapsen oikeuksien sopimus toteutuu Suomessa mahdollisimman hyvin. MLL:n kaikessa toiminnassa keskeistä on lapsuuden ja vanhemmuuden arvostus, lasten ja nuorten oman äänen esille tuominen sekä perheiden moninaisuuden ymmärtäminen ja arvostus. Vaikuttamistyön tavoitteena oli lisätä MLL Hämeen piirin tunnettuutta ja kehittää piirin omaa viestinnällistä ääntä. Tätä toteutettiin mm. aktiivisen some-viestinnän ja mielipidekirjoitusten avulla. Piirin työntekijöiden kirjoittamia mielipidetekstejä julkaistiin aluemedioissa 6 kpl.

Piirin eri toimintoja markkinoitiin säännöllisesti ja markkinoinnilla tavoiteltiin lapsia, nuoria ja perheitä sekä vapaaehtoisia. Lukijoita ohjattiin aktiivisesti myös verkkosivuille. Paikallisyhdistyksille suunnattu viestintä keskittyi sähköpostitse lähetettävään uutiskirjeeseen. Uutiskirje lähetettiin yhdistyksille vuoden aikana 11 kertaa. Lisäksi kuntien ja hyvinvointialueiden ammattilaisille lähetettiin kaksi uutiskirjettä ja Yrityskavereille yksi kumppanuuskirje.

Varainhankinnassa piiri sai vuonna 2025 tuottoja Yrityskaveri-kumppanuuksista 1 000 euroa, MobilePay lahjoituksina 147,37 euroa ja 2500 euron lahjoituksen Sydämen asialla -hyväntekeväisyystapahtumasta. Sydämen asialla -lahjoituksen tuotot kohdennettiin nuorisotoiminnan kustannuspaikalle ja tuotoilla järjestettiin mediakasvatusoppitunteja 4.-luokkalaisille.

3. Yhdistystoiminnan ammatillinen tuki ja perhekeskustoiminnan koordinointi

Piirin ammatillinen tuki paikallisyhdistyksille perustui MLL:n valtakunnallisiin tavoitteisiin. Tuen avulla vahvistettiin paikallisyhdistysten ja perhekahviloiden toimintaedellytyksiä. Yhdistyksiä tuettiin mm. yhdistyshallintoon liittyvissä kysymyksissä, vapaaehtoisten rekrytoinnissa ja viestinnässä. Piirin koordinaattorit pitivät yhteyttä yhdistyksiin, kävivät tapaamassa ja ohjasivat yhdistysten vapaaehtoisia sekä kohtasivat perheitä mm. perhekahviloissa ja yhdistysten järjestämässä tapahtumissa. Yhdistyksille jaettiin säännöllisesti tietoa ja erilaisiin yhdistyksiltä tuleviin tukipyyntöihin reagoitiin nopeasti. Yhdistyksiä ohjattiin puhelimitse, sähköpostilla, viesteillä sekä piirin ylläpitämässä Facebook-ryhmässä.

Yhdistysten vapaaehtoisten ohjauksia toteutettiin vuoden aikana yhteensä 324, ja kohtaamisia kertyi 941. Yhdistykseen tehtiin vuoden aikana 29 käyntiä, joista yhdistystapaamisia oli 22 ja perhekahvilakäyntejä 7. Piirin työntekijät osallistuivat kahdeksaan yhdistysten järjestämään tapahtumaan. Yksi piirin järjestämä vapaaehtoisten koulutus / vertaistapaaminen toteutui Tampereella. Tapaamisessa oli mukana kymmenen yhdistystoimijaa eri paikallisyhdistyksistä, ja kouluttajiksi saatiin kaksi keskusjärjestön asiantuntijaa.

Valtakunnallista koulutusyhteistyötä jatkettiin. Piirin koordinaattori toimi vastuukouluttajana valtakunnallisessa Perhekahvilaohjaajien koulutuskokonaisuudessa. Vuoden aikana toteutettiin valtakunnallinen vapaaehtoistoiminnan johtamiskoulutus (VJK). Hämeen yhdistyksistä koulutukseen osallistui kahdeksan vapaaehtoista.

Hyvä joulumieli -keräys toteutettiin valtakunnallisesti jo 29. kerran yhteistyössä SPR:n kanssa. Hyvä joulumieli -lahjakortteja jaettiin piirin alueella yhteistyössä paikallisyhdistysten kanssa 1 150 kappaletta.

Kanta-Hämeessä piiri osallistui perhekeskuskehittämiseen Forssan seudun perhekeskustyöryhmässä.

Pirkanmaalla piiri oli edustettuna perhekeskuksen maakunnallisessa ohjaust ryhmässä, alueellisessa koordinaatiossa sekä monitoimijaisessa perhekeskuksen Kädet savessa -kehittäjäryhmässä.

Päijät-Hämeessä piiri osallistui lapsiperheverkoston, kohtaamispaikkaverkoston ja yhdistysfoorumin toimintaan.

Perhekeskus-, verkosto-, kunta- ja maakuntayhteistyöhön liittyviin tilaisuuksiin osallistuttiin 71 kertaa. Yhteistyökumppaneiden tilaisuuksiin osallistuttiin 9 kertaa.

Piiri osallistui Lastensuojelun Keskusliiton valtakunnalliseen Perheet keskiöön -toimintaan.

4. STEA-avusteinen tukihenkilötoiminta

Perhekummitoiminta

Perhekummitoimintaa toteutettiin toiminnalle määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti. Uusia vapaaehtoisia rekrytoitiin ympäri vuoden. Lisäksi toimintaa markkinoitiin perheille ja ammattilaisille. Koulutuksia sekä perehdytyksiä pidettiin joustavasti pitkin vuotta kasvokkain ja etänä. Toimintaan osallistuvat perheet ja vapaaehtoiset yhdistettiin molempien osapuolten toiveiden perusteella kummissuhteeseen. Koordinaattorit pitivät säännöllisesti yhteyttä vapaaehtoisiin ja perheisiin.

Vapaaehtoisille järjestettiin toiminnanohjauksia ja virkistystä. Taloudellisesti haastavassa tilanteessa oleville perheille jaettiin lahjoituksena saatuja Linnanmäki-rannekkeita. Joulun aikaan piiri oli mukana organisoimassa Lahden Pelicansin toteuttamaa ruokakassijakelua päijäthämäläisille perheille.

Tampereen seudun ammattiopisto Tredun kanssa yhteistyö jatkui. Toimimalla perhekummeina kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon opiskelijat voivat suorittaa osan tutkinnonosasta ”Perheiden kanssa toimiminen ja monialainen yhteistyö”. Vuonna 2025 Tredussa pidettiin yksi perhekummi-info opiskelijaryhmälle, mutta koulutuksesta ei lähtenyt opiskelijoita mukaan toimintaan.

72

koulutettua
perhekummi

42

kummissuhdetta

383

kohtaamista
kummissuhteissa

Koko piirin alueella koulutettuja perhekummeja oli 72 ja kummissuhteita 42 kpl. Kohtaamiskertoja kummissuhteissa oli 383. Jonossa oli jatkuvasti perheitä odottamassa perhekummi. Haasteena perhekummitoiminnassa on, että toisilleen sopivat perheet ja vapaaehtoiset voivat olla maantieteellisesti liian kaukana toisistaan, eivätkä kaikki koulutuksen käyneet vapaaehtoiset sitoudu mukaan kummitoimintaan. Suurin osa vapaaehtoisista toimii kummina vain yhden kummissuhteen ajan, minkä seurauksena uusien vapaaehtoisten rekrytointitarve on jatkuva.

Palautekyselyyn vastanneista perheistä

- 100 % koki, että yksinäisyys on vähentynyt.
- 100 % koki, että mielekäs tekeminen ja sosiaaliset kontaktit lisääntyivät.
- 94 % koki, että vanhemmuudessa jaksaminen on kohentunut.

“Touhukkaan lapsen kanssa on mukavampi lähteä kodin ulkopuolelle, kun on joku siinä kaverina.”

” Kummista on meille ja lapsille seuraa, kun ei meillä muuten hirveästi ketään käy.”

Palautekyselyyn vastanneista vapaaehtoisista perhekummeista

- 100 % koki saaneensa toiminnasta iloa.
- 100 % koki toiminnan merkityksellisenä.

”Mä olen tykännyt olla perhekummina, meillä on ollut kivoja tapaamisia ja ollaan tehty eri juttuja yhdessä. Ja lapsi on tosi ihana ja reipas.”

”Tää on ihan rusinat pullasta -hommaa mulle.”

Lukumummi ja -vaari -toiminta

Lukumummi ja -vaari -toimintaa tehdään yhteistyössä Niilo Mäki Instituutin kanssa toiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Piiri rekrytoi ja perehdyttää lukumummit ja -vaarit sekä opettajat, organisoii toimintaa kouluille, järjestää vertaistapaamisia vapaaehtoisille sekä ohjaa heitä henkilökohtaisesti tarpeen mukaan.

Vuonna 2025 lukumummi ja -vaari -toiminta kasvoi edelleen:

- Lukumummeja ja -vaareja oli 280 (edellisvuonna 261)
- Toimintaan osallistui 1 434 lasta (1 379)
- Lukutuokioita kertyi yhteensä 14 838 (9 468)
- Vuoden lopussa toimintaa oli 27 kunnassa

Opettajilta saadun palautteen mukaan:

- 54 % lapsista lukusujuvuus parani erittäin paljon tai paljon
- 52 % jonkin verran
- 4 % vähän
- Kaikkien toimintaan osallistuneiden oppilaiden lukuinnostus lisääntyi

“Lukumummi on odotettu vierailija. Lapset haluavat päästä lukemaan hänen kanssaan. Vanhemmat ovat olleet iloisia siitä, että lapset saavat lisäharjoitusta lukemisessa mukavalla tavalla.”

“Lapset tykkäsivät lukuvaarista, joka toi hyvää lukuhenkeä koko luokkaamme.”

“Lapset ovat oppineet keskittymään lukuhetkeen paljon paremmin, seuraamaan tekstiä ja sitä myöden ymmärtämäänkin tekstiä paremmin. On myös mukavaa tarjota heille ihan oma kahdenkeskinen tuokio kivan lukumummin kanssa. Siitä nauttivat myös kovasti.”

Vapaaehtoisista lukumummeista ja -vaareista

- 100 % koki, että lapsen lukusujuvuus oli parantunut, ja
- 99 % koki, että lapsen lukuinnostus oli lisääntynyt lukuhetkien myötä.

Vapaaehtoisilta kerätyssä palautteessa

- 100 % vastaajista koki saaneensa toiminnasta iloa ja merkityksellisyyttä.

Vapaaehtoiset kokevat vierailut kouluilla merkittäviksi ja vertaistapaamiset tärkeiksi. Monet lukumummit ja -vaarit sitoutuvat tehtäväänsä useammaksi vuodeksi.

Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toiminta

Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toiminnassa tukisuhteita oli kuusi ja kohtaamiskertoja 76. Tukisuhteiden vähäinen määrä selittyy osittain sillä, että maahanmuuttajaperheet toivovat usein perhekumppia tai varamummmia ja ohjautuvat siksi perhekummitoimintaan. YMÄ-toiminnassa toiminta-alueena ovat Kanta-Häme ja Päijät-Hämeen maakunta pois lukien Lahti.

YMÄ-suhteita solmittiin yhteistyössä maahanmuuttokoordinaattoreiden kanssa. Heiltä, perheiltä ja vapaaehtoisilta saatu palaute toiminnasta oli positiivista.

- Kaikkien toiminnassa mukana olevien äitien kielitaito koheni.
- Äidit saivat suomalaisen ystävän ja arkeensa mielekästä tekemistä. Tämä vahvisti äitien kotoutumista.

5. OmaKamu-toiminta

OmaKamu-toimintaa jatkettiin vuonna 2025 hankekaudelta 2022-2024 käyttämättä jääneellä avustussummalla ja 50 % työntekijäresurssilla. Vuoden aikana haettiin useita eri rahoituksia toiminnalle. Jatkorahoitusta toiminnalle ei kuitenkaan saatu, joten toiminta päättyi piirissä vuoden 2025 lopussa. Olemassa olevien Kamu-suhteiden tuki siirtyi Parasta Lapsille ry:lle. Kamu-suhteita oli 20, ja vuoden aikana kohtaamisia 480.

6. Vanhempainryhmätoiminta

Piiri järjesti vanhempien vertaisryhmätoimintaa Tampereen Erho-yksikön erityislasten vanhemmille. Rahoitus toiminnalle on saatu Pirkanmaan hyvinvointialueelta. Pirhan avustus vuodelle 2025 pieneni 10 000 euroa ja piiri joutui luopumaan Erho-yksikön vanhempainryhmätoiminnasta. Erho-vanhempainryhmä kokoontui vuonna 2025 6 kertaa ja kohtaamisia oli 30 .

7. Kouluyhteistyö

Tukioppilastoiminta

Piiri koordinoi omalla alueellaan valtakunnallista Tukioppilastoiminnan verkostoa ja ylläpitää alueensa Tukioppilaskoulujen rekisteriä sekä kokoaa tietoa toiminnan kehittämistarpeista ja vahvuuksista kouluissa.

Koulujen tukioppilaille ja tukioppilastoiminnan ohjaajille tarjotaan koulutusta, ohjausta ja aineistoja. Piiri koordinoi ja kehittää kouluyhteistyötä yhdessä MLL:n keskusjärjestön ja muiden piirien kanssa. Koulutukset toteuttivat Hämeen piirin koordinaattorin lisäksi MLL:n koulutuksen käyneet tuntipalkkaiset kouluttajat. Hämeen piiri on koordinoinut Uudenmaan Tukioppilastoimintaa elokuusta 2023 alkaen.

Tukioppilastoiminnan lukuja:

- 290 Tukioppilaskoulua
- 473 Tukioppilasohjaajaa
- 4 249 Tukioppilasta
- 75 Tukioppilaskoulutusta (Häme 48 kpl, Uusimaa 27)
- 1 262 kohdattua Tukioppilasta
- 128 kohdattua Tukioppilasohjaajaa

Piiri toteutti Tukioppilaskoulutuksia alakouluissa Etelä- Pirkanmaalla neljässä eri koulussa osana opetushallituksen rahoittamaa Kiusaamisvapaa Etelä- Pirkanmaa-hanketta. Hankkeessa mukana ovat Akaa, Urjala, Pälkäne, Valkeakoski ja Kuhmoinen. Koulutuksia järjestettiin neljä ja niihin osallistui 51 oppilasta.

Lisäksi Uudenmaan piirin alueella pidettiin kaksi Tukioppilaskoulutusta alakouluissa.

Kummioppilas- ja tutortoiminta

Kummioppilastoiminnan tavoitteena on luoda kouluun yhteisöllisyyttä ja edistää uusien ekaluokkalaisten turvallista koulun alkua ehkäisemällä yksinäisyyttä ja kiusaamista. Koulut eivät tilanneet piiriltä kummioppilaskoulutuksia.

Tutortoiminnan tavoitteena on lisätä opiskelijoiden hyvinvointia, luoda oppilaitokseen hyvää ilmapiiriä sekä edistää opiskelijoiden osallisuutta yhteisön jäsenenä. Tutorkoulutuksia järjestettiin vuonna 2025 kaksi, joissa kohtasimme 25 tutoria.

Mediakasvatusoppitunnit ja vanhempainillat

Piiri toimii koulujen, lasten ja opettajien tukena mediakasvatuskysymyksissä. Piiri järjesti mediakasvatuskoulutuksia alueensa ala- ja yläkouluissa oppilaille yhteensä 57 kpl, joista 47 kpl Hämeen piirin alueella ja 10 kpl Uudenmaan alueella. Piiri järjesti myös 8 kaveritaito-oppituntia.

Piiri järjesti Hämeen ja Uudenmaan piirien alueella vanhempainiltoja huoltajille ja keskustelutilaisuuksia ammattilaisille. Tilaisuuksien avulla lisättiin vanhempien ja ammattikasvattajien tietoutta lasten ja nuorten mediankäytöstä, nuoruudesta ja nuoren vanhempana olemisesta, kaveritaidoista ja kiusaamisesta. Tilaisuuksia pidettiin Hämeen piirin alueella 13 kpl ja Uudenmaan piirin alueella 8 kpl. Tilaisuuksissa kohdattiin 589 vanhempaa ja 75 ammattilaista.

Digitutkijat

MLL:n ja Suomen Kulttuurirahaston (SKR) käynnistämä ja SKR:n rahoittama Digitutkijat-mediakasvatushankkeen toteutus jatkui. 4.-luokkalaisille suunnatut työpajat vahvistavat lasten medialuku- ja digihyvinvointitaitoja.

Osana hanketta yhtenäiskouluilla oli mahdollisuus tilata mentoripaja tukioppilaille, joka pidettiin tukioppilaille samana päivänä ennen 4.-luokkalaisten työpajaa. Näin tukioppilaat pääsevät osallistumaan ja voivat avustaa alakoululaisten työpajassa. Tavoitteena oli kohdata 75 % suomenkielisistä ala- ja yhtenäiskouluista vuosina 2024–2026.

Hämeen piirin alueella järjestettiin vuoden aikana 140 työpajaa, joissa kohdattiin yhteensä 4 426 oppilasta. Vuoden aikana järjestettiin 11 mentoripaja tukioppilaille. Mentoripajoja markkinoitiin aktiivisesti kouluille, mutta harva yhtenäiskoulu osoitti kiinnostusta. Alakoululaisten digipajat saivat hyvän vastaanoton kouluilla.

10. Hallinto ja talous

Hallinto

Piirin strategisesta päätöksenteosta vastasi piirihallitus, johon kuului puheenjohtajan lisäksi 10 varsinaista ja 2 varajäsentä. Hallituksella oli vuoden aikana kuusi kokousta. Hallituksen lisäksi muodostettiin piirin puheenjohtajistosta ja yhdestä hallituksen jäsenestä työvaliokunta, jonka sihteerinä oli toiminnanjohtaja. Työvaliokunta kokoontui valmistelemaan hallituksen kokouksia muutaman kerran vuodessa tarpeen mukaan. Piirin operatiivisesta johtamisesta vastasi toiminnanjohtaja.

Kuukausipalkkaisten työntekijöitä vuonna 2025 oli 10 ja tuntipalkkaisia 13. Tuntipalkkaiset työntekijät toimivat kouluyhteistyön kouluttajina ja heidän osuutensa kaikista piirin tekemistä kouluyhteistyön koulutuksista oli noin puolet.

Piirin henkilöstössä tapahtui muutoksia vuoden 2025 aikana. Piirissä työskenteli määräaikaisella STEAn Paikka auki -rahoituksella viestintäassistentti marraskuulle saakka. Tukihenkilötoiminnan koordinaattori palasi vanhempainvapaalta syyskuun alussa ja määräaikaisen sijaisen työsuhde päättyi. Niin ikään määräaikaisella työsopimuksella työskennelleen OmaKamu -toiminnan koordinaattorin työsuhde päättyi joulukuussa.

Piirissä jouduttiin toteuttamaan vuonna 2025 sopeuttamistoimia, joilla oli henkilöstövaikutuksia. Syys-joulukuussa toteutettiin lomautuksia, jotka kohdistuivat kolmeen työntekijään. Vuoden lopussa yhden perhekeskustoiminnan koordinaattorin työsuhde jouduttiin irtisanomaan tuotannollisista ja taloudellisista syistä.

Talous

Talouden tavoitteena on tasapainoinen rahoitus- ja kulupohja, jolla turvataan piirin toimintaedellytykset. Avustuksia saatiin MLL:n keskusjärjestön delegoimina STEA-avustuksina perhekeskustoiminnan koordinointiin ja paikallisyhdistystoiminnan tukeen sekä tukioppilastoimintaan. Lisäksi piiri sai avustusta STEAlta tukihenkilötoimintaan.

Avustusta saatiin myös Suomen Kulttuurirahastolta Digitutkijat - hankkeeseen. Pirkanmaan ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueilta saatiin avustusta. Muut varsinaisen toiminnan tuotot muodostuivat koulutusten tuotoista ja sekä toimitilojen vuokraamisesta. Myös Opintokeskus Sivikseltä haettiin korvausta koulutusten järjestämisestä.

Hämeen lasten säätiöltä saatiin kertaluontoinen avustus. Kokonaistuotot olivat 493 901,09 euroa ja kokonaiskulut 509 420,17 euroa. STEA avusteisessa tukihenkilötoiminnassa jäi avustusta käyttämättä 8 313 euroa. Käyttämättä jäänyt avustus siirtyy vuodelle 2026. Piirin tulos oli -10 319,08 euroa alijäämäinen.

11. Tulevaisuus

Piirin rahoituslähteisiin liittyy tulevaisuudessa epävarmuustekijöitä. Piirin saamat avustukset hyvinvointialueilta ovat pienentyneet. Hyvinvointialueiden taluspaineet heijastuvat järjestöjen avustuksiin ja vaarana on, että avustuksissa painottuu yhä enemmän korjaava työ. Järjestöjen valtionavustuksiin kohdistuu voimakkaita leikkauspaineita. Säätiöiden ja erilaisten lahjoittajien avustuksista kilpailu on kovaa. Varainhankinnan kehittäminen olemassa olevilla resursseilla on koettu erittäin haastavaksi.

Väestö keskittyy aiempaa vahvemmin suurimmille kaupunkiseuduille. Myös maahanmuutto painottuu voimakkaimmin kasvukeskuksiin. Syntyvyys alenee ja väestönkasvu on pitkälti riippuvainen maahanmuutosta. Syntyvyyden laskulla ja väestön ikääntymisellä on huomattavia vaikutuksia. Lapsiperheiden toimeentulo vaikeutuu elinkustannusten nousun ja sosiaaliturvan leikkausten vuoksi, mikä on lisännyt lapsiperheköyhyyttä ja heijastuu myös lasten, nuorten ja perheiden palveluihin.

Hyvinvointi on entistä eriytyneempää, lapsiperheköyhyys on kasvussa ja yhä useampi kärsii toimeentulovaikeuksista. Eriarvoisuus kasvaa ja yhteiskunta uhkaa luokittua. Kilpailu vapaaehtoisista on lisääntynyt. Vapaaehtoisten rekrytointi vie yhä enemmän aikaa. Leimaava puhe ja keskustelu rasismista on polarisoitunutta. Epävakaa maailmantilanne, ilmastonmuutos ja digitalisaation mukanaan tuomat haasteet heijastuvat ihmisten hyvinvointiin.

Nähtävissä on järjestövihamielistä kehitystä, minkä vuoksi järjestöillä on yhä tärkeämpi rooli yhteiskunnassa demokratian ylläpitäjinä ja vahvistajina. Toiminta on kohderyhmiltä saadun palautteen mukaan tuloksellista ja edistää monipuolisesti hyvinvointia. Järjestöjen ennaltaehkäisevään toimintaan on kuitenkin yhä haastavampaa saada rahoitusta yhteiskunnan julkisten varojen leikkausten keskellä.